

RETTENS KENDELSE (Anden Afdeling)
6. juni 2002 *

I sag T-105/01,

Società Lavori Impianti Metano Sicilia (SLIM Sicilia), Siracusa (Italien), ved
advocati N. Saitta, F. Saitta, M. Siragusa, F.M. Moretti og C. Lanciani,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved H. Van Vliet, som befuldmægtiget, bistået af avocat M. Moretto, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse, der følger af en skrivelse af 12. december 2000 til den italienske regering, og hvormed det afvises

* Processprog: italiensk.

at forlænge fristen for indgivelse af en endelig anmodning om betaling og at afslutte sagen om støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling nr. 840503013/001, der vedrørte Siracusa kommunes tilslutning til distributionsnettet for metangas,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R.M. Moura Ramos, og dommerne J. Pirrung og A.W.H. Meij,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Retsforskrifter

Fællesskabsret

- ¹ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) blev oprettet ved Rådets forordning (EØF) nr. 724/75 af 18. marts 1975 (EFT L 73, s. 1). Denne

forordning, der blev ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 214/79 af 6. februar 1979 (EFT L 35, s. 1) og ved Rådets forordning (EØF) nr. 3325/80 af 16. december 1980 (EFT L 349, s. 10), indeholder i artikel 4-12 bestemmelser om fællesskabsaktioner til støtte for regionale politiske tiltag, der er vedtaget af medlemsstaterne. Forordning nr. 724/75 blev med virkning fra den 1. januar 1985 erstattet af Rådets forordning (EØF) nr. 1787/84 af 19. juni 1984 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFT L 169, s. 1).

- 2 I 1988 blev ordningen for strukturfondene reformeret. Rådet fastsatte ved forordning (EØF) nr. 2052/88 af 24. juni 1988 (EFT L 185, s. 9) bestemmelser om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt om samordningen af deres interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter). Den 19. december 1988 vedtog Rådet forordning (EØF) nr. 4254/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2052/88 for så vidt angår Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFT L 374, s. 15). Denne sidstnævnte forordning erstattede forordning nr. 1787/84.

- 3 Inden for rammerne af gennemførelsen af bestemmelserne om strukturfondene opstod der problemer på budgetniveau som følge af, at der i visse projekter forløb en lang periode mellem udgiftens optagelse på Fællesskabets budget og projektets endelige afslutning. Den endelige afslutning indtræder, når der, efter at projektet reelt er blevet færdiggjort, sker betaling af det endelige støttebeløb, og under forudsætning af, at den finanskontrol, der skal foretages af den pågældende medlemsstat, har fået et positivt udfald. De forsinkelser, der er indtrådt som følge heraf, har givet anledning til kritik fra Revisionsretten og Europa-Parlamentet. Inden for rammerne af en ny reform af strukturfondene, der fandt sted i 1993, har Rådet med henblik på at rette op på denne situation ændret forordning nr. 2052/88 og nr. 4254/88, idet der blev indført visse overgangsbestemmelser, der havde til formål at løse problemet for så vidt angår projekter, for hvilke det var blevet besluttet at give støtte inden den 1. januar 1989, men som endnu ikke var blevet endeligt afsluttet.

- 4 I den forbindelse følger det af artikel 15, stk. 3, i Rådets forordning nr. 2052/88, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2081/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193,

s. 5), at »ydelsen af støtte til projekter, for hvilke der er truffet beslutning om ydelse af støtte inden den 1. januar 1989«, skal være endeligt afsluttet senest den 30. september 1995.

- 5 Med hensyn til EFRU bestemmer artikel 12 i Rådets forordning nr. 4254/88, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2083/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193, s. 34):

»Overgangsbestemmelser

Delbeløb, der er disponeret over som støtte til projekter, som Kommissionen har truffet beslutning om inden den 1. januar 1989 i henhold til EFRU, og som Kommissionen ikke har modtaget nogen anmodning om endelig betaling af inden den 31. marts 1995, frigøres automatisk af Kommissionen senest den 30. september 1995, med forbehold af projekter, der er suspenderet af retlige grunde.«

Italiensk ret

- 6 Det projekt, der er tale om i den foreliggende sag, indgår i planen for Syditaliens (Mezzogiorno Italien) tilslutning til distributionsnettet for metangas. Denne plan er baseret på artikel 11 i den italienske lov nr. 784 af 28. november 1980 (herefter »lov nr. 784«), som ændret ved den italienske lov nr. 51 af 26. februar 1982. Ifølge ordlyden af artikel 11, stk. 1 og 2, i lov nr. 784, som sagsøgeren har

fremlagt, skal metaniseringsplanen for Syditalien godkendes af Comitato Interministeriale di Programmazione Economica (tværministerielt udvalg for økonomisk planlægning, herefter »udvalget«). Lov nr. 784 godkender i artikel 11, stk. 3, en udgift på 605 mia. italienske lire (ITL) til national finansiering af denne plan. Det tilkommer udvalget af fastsætte kriterierne og fremgangsmåden for ydelsen af støtte. Støtten ydes ved dekret udstedt af finansministeriet efter teknisk instruktion fra Cassa per il Mezzogiorno (bank for Syditalien) (artikel 11, stk. 13). Den nationale støtte samt den støtte, der ydes af EFRU, betales til modtagerne af Cassa depositi e prestiti (bank for indskud og lån, herefter »Cassa DD.PP.«) (artikel 11, stk. 14). Lov nr. 784 godkender bl.a. ydelse af støtte til kommuner eller sammenslutninger af kommuner (consorzi) i form af kapital eller rentetilskud (artikel 11, stk. 4, nr. 1 og 2).

Sagens faktiske omstændigheder

- 7 Ved afgørelse K(84) 1819/242 af 12. december 1984, der samme dag blev fremsendt til Den Italienske Republik, ydede Kommissionen støtte fra EFRU til projektet for tilslutning af byen Siracusa til metangasnettet. Støtten fra EFRU beløb sig til 40% af projektomkostningerne (vurderet til 27,5 mia. ITL) og således til et beløb på højst 11 mia. ITL. Ifølge bilaget til denne beslutning var Siracusa kommune den myndighed, der var ansvarlig for gennemførelsen af projektet. Det var fastsat, at arbejderne skulle udføres mellem januar 1984 og december 1986. Ved finansministerens dekret af 31. oktober 1983 ydede den italienske stat i henhold til artikel 11, stk. 4, i lov nr. 784 en national støtte, der også beløb sig til 11 mia. ITL.
- 8 Byen Siracusa overlod gennemførelsen af projektet til sagsøgeren på grundlag af en koncessionskontrakt, der blev indgået i december 1983 (herefter »koncessionskontrakten«).

9 Denne kontrakts artikel 20 bestemmer:

»Kommunalforvaltningen, der udpeger koncessionshaveren, indgiver inden for den fastsatte frist ansøgning om at modtage den finansielle støtte, der er nævnt i artikel 11, stk. 4, nr. 1, i lov nr. 784 af 28. november 1980, samt den finansielle støtte, der er fastsat i EFRU-EØF forordning nr. 724/75, og giver Cassa del Mezzogiorno fuldmagt til at indgive ansøgningen til Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Koncessionshaveren indgiver på sin side en ansøgning til finansministeriet og Cassa per il Mezzogiorno om tildeling af den støtte, der er fastsat i artikel 11, stk. 4, nr. 2, i lov nr. 784/80.

Kommunen overlader det i videst muligt omfang til koncessionshaveren at oppebære de ovennævnte støttebeløb i takt med, at disse støttebeløb krediteres kommunalforvaltningen.

Koncessionshaveren forpligter sig formelt til under alle omstændigheder direkte at finansiere de udgifter, der er omfattet af den ovennævnte støtte.«

10 Ifølge sagsøgerens beskrivelse af den italienske lovgivning på området og af koncessionskontrakten, er retsvirkningen af en sådan koncession, at konces-

sionshaveren selv er ansvarlig for finansieringen af arbejdet i stedet for den koncessionsgivende kommune, der er indgået kontrakt med. Derfor skal den nationale støtte og fællesskabsstøtte, som ydes til kommunen, betales til koncessionshaveren. Som modydelse skal koncessionshaveren selv finansiere de projektudgifter, der ikke dækkes af støtten. Koncessionshaverens vederlag består ikke i en pris, som forvaltningen betaler, men i retten til efterfølgende at udnytte det opførte arbejde og beholde driftsindtægterne.

- 11 Fællesskabsstøtten blev betalt i delbeløb, som Kommissionen overførte til det italienske finansministerium, som videreførte beløbene til Siracusa kommune, der for sit vedkommende betalte disse til sagsøgeren. Betalingerne til sagsøgeren blev foretaget under hensyntagen til en række forskellige tidspunkter for arbejdernes færdiggørelse (herefter »delbetalinger«), der blev fastsat, som arbejderne skred frem.
- 12 Den 31. august 1989 skete den første delbetaling for de arbejder, der var gennemført frem til den 3. marts 1989. Ifølge denne delbetaling udgjorde omkostningerne for de udførte arbejder 24 110 190 502 ITL.
- 13 Siracusa kommune foretog en kontrol, der gav anledning til en tvist mellem kommunen og sagsøgeren. Ifølge kontrolrapporten af 12. oktober 1991 var prisen for det arbejde, der kunne anerkendes, kun 21 395 087 275 ITL. Ifølge kontrollørerne var de omkostninger, der var forbundet med de arbejder, der oprindeligt var blevet nævnt i projektet, lavere end de omkostninger, der blev angivet og anerkendt som støtteberettigede. Kontrollørerne angav, at hvis sagsøgeren ønskede at modtage et støttebeløb, der lå tættere på det oprindeligt planlagte, skulle sagsøgeren eventuelt udføre andre arbejder inden for rammerne af en variant af projektet for udvidelse af distributionsnettet.

- 14 Denne tvist gav anledning til en voldgiftssag og en sag ved de italienske forvaltningsdomstole. Efter at den regionale forvaltningsdomstol på Sicilien havde truffet afgørelse den 22. november 1993, blev der foretaget en ny kontrol fra den 16. november 1994. Kontrollen blev afsluttet den 8. juni 1995. Den nye kontrollør tog hensyn til de supplerende arbejder, der var blevet udført af sagsøgeren mellem den 4. marts 1989 og den 13. april 1995. Ifølge den endelige delbetaling, der blev godkendt i forbindelse med denne kontrol, beløb arbejdernes pris sig til 26 037 671 249 ITL.
- 15 Den 25. juli 1995 accepterede Siracusa kommune resultaterne af den anden kontrol.
- 16 Det italienske budgetministerium havde i mellemtiden, nemlig den 29. marts 1995, sendt en liste til Kommissionen over de arbejder, for hvilke der i overensstemmelse med artikel 12 i forordning nr. 4254/88, som ændret ved forordning nr. 2083/93, var blevet ansøgt om forlængelse af fristen for indgivelse af den endelige anmodning om betaling som følge af en suspension af retlige grunde. Det omtvistede projekt fandtes på denne liste.
- 17 Den 25. oktober 1996 oplyste industriministeriet finansministeriet og budgetministeriet om, at alle de projekter, for hvilke der var blevet ansøgt om forlængelse af fristen for indgivelse af en anmodning om endelig betaling »[kunne] anses for forlænget«. Kommissionen havde imidlertid ikke truffet en beslutning herom.
- 18 Ved dekret af 3. december 1996 fastsatte finansministeren den 7. april 1995 som datoen for færdiggørelsen af arbejderne på det omtvistede projekt og godkendte udgifter svarende til et samlet beløb på 25 095 000 000 ITL for projektet som helhed. Den 12. december 1996 overførte Cassa DD.PP. et forskud på den sidste

del af finansieringen til Siracusa kommune. Kommissionen blev ikke informeret herom. Den 30. december 1996 oplyste Cassa DD.PP. industriministeren om, at det på grundlag af de endelige dokumenter om udgifterne var blevet besluttet at foretage betaling af restbeløbet på 2 703 916 079 ITL. Cassa DD.PP. anmodede ministeriet om at ansøge EFRU om betaling af det resterende støttebeløb på 456 060 000 ITL — hvilket modsvarede det beløb, Cassa i overensstemmelse med den nationale lovgivning havde betalt i forskud. Siracusa kommune besluttede den 16. januar 1997 at betale 2 703 913 080 ITL til sagsøgeren.

- 19 I løbet af 1999 blev der fastsat tidsfrister for de italienske myndigheders modtagelse og kontrol af dokumenterne til bekræftelse af, at projekterne, for hvilke der var blevet ansøgt om en forlængelse af fristen for indgivelse af den endelige anmodning om betaling, var blevet suspenderet af retlige grunde. I begyndelse af 2000 modtog Kommissionen resultaterne af den nævnte kontrol. Kommissionen modtog for så vidt angår det omtvistede projekt et kontrolskema, hvoraf det fremgik, at kontrollen var blevet udført den 11. oktober 1999. Ved denne lejlighed fik Kommissionen kendskab til, at arbejderne på det oprindelige projekt var blevet afsluttet i marts 1989, og at bedømmelsen af arbejderne havde været genstand for en retssag. Endvidere blev Kommissionen informeret om, at der var blevet udført supplerende arbejder, og at disse arbejder fortsat var i gang den 31. marts 1995 (jf. præmis 16 ovenfor). Kommissionen vurderede på grundlag af disse oplysninger, at projektet ikke havde været suspenderet som følge af de påberåbte retlige grunde.
- 20 Ved skrivelse af 12. december 2000, som er den afgørelse, der anfægtes i nærværende sag, angav Kommissionen over for den italienske regering, at den ikke kunne imødekomme ansøgningen om en forlængelse af fristen for en række projekter, herunder det omtvistede projekt, og den foreslog den italienske regering at afslutte bl.a. det omhandlede projekt. Kommissionen angav i et bilag til denne skrivelse, at de støtteberettigede udgifter for denne investering beløb sig til 23 930 772 264 ITL, men det beløb, der var fastsat i beslutningen om støtte,

var på 27 500 000 000 ITL. Derfor blev den oprindeligt tildelte støtte, der var begrænset til 11 mia. ITL, nedsat til 9 572 308 905 ITL (eller 40% af de afholdte udgifter), hvilket beløb allerede var betalt (bortset fra et beløb på 8 905 ITL, som ville blive betalt) inden den 31. marts 1995.

- 21 Kommissionen anmodede ved denne skrivelse de italienske myndigheder om inden for en frist på tre uger at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger. Ved notat af 19. december 2000 oplyste finansministeriet Kommissionen om, at det ikke havde bemærkninger til skrivelsen af 12. december 2000 eller til det indeholdte forslag om afslutning.
- 22 Den 9. januar 2001 underrettede finansministeriet Siracusa kommune om afslaget på ansøgningen om forlængelse, og industriministeriet blev orienteret herom. Ved notat af 13. februar 2001, som sagsøgeren modtog den 5. marts 2001, oplyste industriministeren sagsøgeren om denne beslutning, idet der blev gjort opmærksom på, at den del af udgifterne, der ikke var berettiget til fællesskabsstøtte, derfor skulle betales af sagsøgeren.
- 23 Sagsøgeren anlagde sag til prøvelse af disse notater ved den regionale forvaltningsret på Sicilien med henblik på at få dem annulleret.
- 24 Sagsøgeren forsøgte samtidigt hermed dels at få et eksemplar af Kommissionens skrivelse af 12. december 2000 hos Kommissionen, der anmodede sagsøgeren om at henvende sig til de italienske myndigheder, dels hos disse myndigheder. Den 11. april 2000 modtog sagsøgeren en kopi af skrivelsen fra skatteministeriet.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 25 Sagsøgeren har ved stævning, registreret på Rettens Justitskontor den 14. maj 2001, anlagt denne sag, hvor der er nedlagt påstand om annullation af afgørelsen af 12. december 2000 (herefter »den anfægtede afgørelse«), og subsidiært, af den anfægtede afgørelse, for så vidt som det heri anføres, at sagsøgerens »anmeldte udgifter« inden den 31. marts 1995 udgjorde 23 930 772 264 ITL i stedet for 24 110 190 502 ITL eller et andet højere beløb.
- 26 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 27. juli 2001 har Kommissionen rejst formalitetsindsigelse i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement.
- 27 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Sagen afvises.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 28 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Kommissionens formalitetsindsigelse tages ikke til følge.

— Sagsøgerens påstande, som de fremgår af stævningen, tages til følge.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

- ²⁹ Retten kan i medfør af procesreglementets artikel 114, stk. 4, på begæring af en af sagens parter tage stilling til, om en sag bør afvises uden at indlede behandlingen af sagens realitet. I henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 3, forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet. Retten finder i det foreliggende tilfælde, at sagsakterne giver tilstrækkelige oplysninger, og at der ikke er grund til at åbne mundtlig forhandling.

Parternes argumenter

- ³⁰ Kommissionen finder ikke, at sagsøgeren er umiddelbart berørt af den anfægtede afgørelse. Kommissionen har anført, at sagsøgeren hverken er modtager af eller adressat for den omtvistede støtte, og sagsøgeren er hverken angivet i støtte-afgørelsen eller i den anfægtede afgørelse. Der er ingen direkte forbindelse mellem Kommissionen og sagsøgeren. Sagsøgeren har blot indgået en kontrakt med støttemodtageren, dvs. med den offentlige myndighed, der er ansvarlig for projektet.

- 31 Ifølge Kommissionen er den retsvirkning, som sagsøgeren ønsker at undgå, at selskabet skal bære en supplerende del af projektomkostningerne. Kommissionen finder hverken, at denne retsvirkning følger af den anfægtede afgørelse eller af fællesskabsretten, men udelukkende af Siracusa kommunes beslutning om at gøre arbejdernes koncession betinget af, at koncessionshaveren forpligtede sig til selv at være ansvarlig for samtlige udgifter, der ikke blev dækket af fællesskabs- eller national støtte. Denne afgørelse ligger til grund for artikel 20 i koncessionskontrakten. Kommissionen mener, at hvis denne klausul ikke fandtes, ville Siracusa kommune have været ansvarlig for udgifterne, der ikke dækkes af fællesskabs- eller national støtte. Kommissionen har tilføjet, at sagsøgeren har accepteret koncessionskontraktens artikel 20, og at selskabet dermed har påtaget sig risikoen for at skulle dække udgifter, der ikke dækkes af støtten.
- 32 Kommissionen har understreget, at den anfægtede afgørelse ikke fordrer tilbagesøgning af det til sagsøgeren betalte beløb, der overstiger det beløb i endelig fællesskabsstøtte, der fremgår af den anfægtede afgørelse.
- 33 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede afgørelse har direkte retsvirkninger i forhold til selskabet, hvilket gælder uafhængigt af enhver gennemførelsesforanstaltning, skønspregat eller ej, som den italienske stat, der er afgørelsens adressat, måtte iværksætte.
- 34 Sagsøgeren har hævdet, at det følger af koncessionskontrakten, at det er sagsøgeren selv, der er »modtager« af den finansielle støtte, og dermed den faktiske adressat for enhver afgørelse, Kommissionen træffer i denne sammenhæng. Sagsøgeren har i detaljer beskrevet den italienske ordning for »koncession på bygge- og anlægsarbejder og udnyttelsen heraf« og den retlige ramme for projektet, som den ser ud ifølge italiensk ret.
- 35 Sagsøgeren finder, at hovedvirkningen af den anfægtede afgørelse er en nedsættelse af den tildelte fællesskabsstøtte til det omtvistede projekt fra 11 mia. ITL til 9 572 308 905 ITL. Selskabet har kritiseret Kommissionen for ikke i sin formalitetsindsigelse at tage hensyn til den retsvirkning af den anfægtede afgørelse, der består i »en delvis fjernelse af den finansielle støtte« og for

udelukkende at have baseret sin argumentation på det ansvar, der for sagsøgeren følger af forpligtelsen til at bære en supplerende del af omkostningerne ved investeringen. Ifølge sagsøgeren medfører fjernelsen af selskabets ret til finansiel støtte fra EFRU automatisk et større direkte finansielt engagement, hvilket er en direkte virkning af afgørelsen, som indtræder, uden at det er nødvendigt, at medlemsstaten eller kommunen foretager andre handlinger.

- 36 Sagsøgeren har bestridt, at selskabet ved at acceptere koncessionskontraktens artikel 20 har påtaget sig risikoen for at skulle betale hele den del af finansieringen, som EFRU skulle have betale, hvis Kommissionen måtte beslutte ikke at yde støtte. Sagsøgeren har hævdet, at selskabet i koncessionskontrakten har betinget arbejdernes udførelse af et suspensivt vilkår om, at der opnås finansiel national støtte og fællesskabsstøtte til projektet.
- 37 Sagsøgeren er af den opfattelse, at den anfægtede afgørelse endvidere pålægger selskabet at tilbagebetale det støttebeløb til den italienske stat, som staten havde betalt til sagsøgeren, men hvis betaling er blevet afvist i den anfægtede afgørelse. Ifølge sagsøgeren følger denne forpligtelse direkte af den anfægtede afgørelse, uden at det er nødvendigt, at staten eller kommunen træffer yderligere foranstaltninger.
- 38 Sagsøgeren har af det ovenfor anførte udledt, at den anfægtede afgørelse har haft »formelle« direkte konsekvenser for selskabet, uden nogen yderligere indgriben fra den italienske administrations side.
- 39 Sagsøgeren har i øvrigt gjort gældende, at retspraksis end ikke kræver sådanne »formelle« direkte virkninger. Det er således anerkendt, at en borger ikke kun kan være direkte berørt af en afgørelse, når det ikke er nødvendigt med nogen yderligere indgriben fra den nationale myndigheds side, men også når der findes en direkte »materiel« virkning, dvs. når retsakten ganske vist nødvendiggør en national gennemførelsesforanstaltning, men det er muligt med sikkerhed eller med stor sandsynlighed at forudsige, at gennemførelsesforanstaltningen berører denne borger.

- 40 Sagsøgeren har gjort gældende, at den italienske stats mulighed for ikke at foretage sig noget i anledning af den anfægtede afgørelse i den foreliggende sag er rent teoretisk. De italienske myndigheder har aldrig givet udtryk for, at de var rede til at forhøje deres eget bidrag for at udligne en eventuel nedsættelse af fællesskabsstøtten. Hertil kommer, at det i lyset af den italienske lovgivning er meget tvivlsomt, om der lovligt ville kunne ydes sagsøgeren en sådan forhøjelse.
- 41 Sagsøgeren har bestridt det argument, som Kommissionen har bygget på de nationale myndigheders skøn med hensyn til at tilbagesøge det til sagsøgeren betalte forskud. Sagsøgeren finder ikke, at det er relevant at vide, om den italienske stat som følge af den anfægtede afgørelse er forpligtet til at foretage tilbagebetaling til Kommissionen. Det følger af afgørelsen, at sagsøgeren under alle omstændigheder er forpligtet til at tilbagebetale det forskud på den resterende del af den finansielle støtte, som blev betalt til selskabet.
- 42 Sagsøgeren finder herefter, at det i den foreliggende sag er uden relevans, om den skade, koncessionshaveren har lidt som følge af nedsættelsen af den finansielle støtte, i sidste ende skal bæres af medlemsstaten eller af kommunen som følge af handlinger eller omstændigheder, der ikke har forbindelse med den anfægtede afgørelses gennemførelse. Sagsøgeren finder, at kommunens eventuelle ansvar for den forsinkelse, der opstod i forbindelse med indgivelsen af anmodningen om endelig betaling, ikke har nogen indflydelse på det forhold, at retsvirkningen af den anfægtede afgørelse (dvs. nedsættelsen af den finansielle støtte) kan føres tilbage til denne afgørelse.
- 43 Sagsøgeren har tilføjet, at selskabets domstolsbeskyttelse ikke kan garanteres ved de søgsmålstyper, der er adgang til på nationalt plan, og at en afvisning af den foreliggende sag ikke vil være forenelig med kravene til en god retspleje.
- 44 Endelig har sagsøgeren subsidiært — for det tilfælde, at Retten måtte finde, at den anfægtede afgørelse ikke berører sagsøgeren direkte — gjort gældende, at sagen ikke desto mindre skal antages til realitetsbehandling, således at Retten kan

kontrollere, om de processuelle garantier, som selskabet var berettiget til inden for rammerne af den administrative procedure, er blevet tilsidesat.

Rettens bemærkninger

- 45 Det fremgår af fast retspraksis, at en fællesskabsretsakt — for at en borger som sagsøger, der ikke er retsaktens adressat, kan anses for umiddelbart berørt heraf — umiddelbart skal have indvirkning på den pågældendes retstilling, og dens gennemførelse skal ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (Domstolens dom af 5.5.1998, sag C-386/96 P, Dreyfus mod Kommissionen, Sml. I, s. 2309, præmis 43, og Rettens dom af 13.12.2000, sag T-69/99, DSTV mod Kommissionen, Sml. II, s. 4039, præmis 24, og af 22.11.2001, sag T-9/98, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie mod Kommissionen, Sml. II, s. 3367, præmis 47).
- 46 Dette er tilfældet, når retsaktens gennemføres af nationale myndigheder, der er retsaktens adressater, og foranstaltningen ikke overlader disse myndigheder et skøn (Rettens dom af 15.9.1998, sag T-54/96, Oleifici Italiani og Fratelli Rubino mod Kommissionen, Sml. II, s. 3377, præmis 56). Det samme gælder, når adressaterne kun har en rent teoretisk mulighed for at undlade at efterkomme fællesskabsretsakten, idet der ikke er nogen tvivl om, at de vil give retsaktens virkninger efter dens indhold (Domstolens dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, præmis 8-10, og dommen i sagen Dreyfus mod Kommissionen, præmis 44).
- 47 Det bemærkes, at den anfægtede afgørelse i den foreliggende sag, idet den afviser at forlænge fristen for indgivelse af anmodningen om endelig betaling, udelukker enhver betaling fra Kommissionen til den italienske stat i henhold til den omtvistede støtte, der ikke er blevet ansøgt om inden den 31. marts 1995. Afgørelsen har derfor en retsvirkning i forholdet mellem Kommissionen og den italienske stat, som sagsøgeren med rette har kvalificeret som en »fjernelse« af finansiel støtte.

- 48 Med hensyn til denne afgørelses virkninger for sagsøgeren bemærkes, at selskabet fra Siracusa kommune modtog betaling af beløb, der svarede til, at der blev modtaget fællesskabsstøtte og national støtte for samtlige de projektudgifter, der er anerkendt i finansministeriets dekret af 3. december 1996 (jf. præmis 18 ovenfor).
- 49 Det fremgår således af sagen, at de italienske myndigheder handlede uden at afvente Kommissionens afgørelse vedrørende ansøgningen om forlængelse af fristen for indgivelse af anmodningen om endelig betaling, som om denne ansøgning var blevet imødekommet (jf. præmis 17 og 18 ovenfor). I denne forbindelse følger det ganske vist at afgørelsen af 12. december 1996 fra generaldirektøren for Cassa DD.PP., at den af sidstnævnte til Siracusa kommunen foretagne betaling var blevet foretaget som et »foreløbig forskud«. Derimod indeholder Siracusa kommunes afgørelse af 16. januar 1997, der godkendte betalingen af et beløb på 2 703 913 080 ITL til sagsøgeren, ikke noget forbehold, og den angiver, at der er tale om den resterende del af støtten i relation til de af sagsøgeren udførte arbejder.
- 50 I denne situation har den anfægtede afgørelse alene virkninger for sagsøgerens retsstilling, hvis sidstnævnte som følge af denne afgørelse er forpligtet til at tilbagebetale forskellen mellem det beløb, selskabet modtog i fællesskabsstøtte, og det beløb, Kommissionen betalte til den italienske stat i overensstemmelse med den anfægtede afgørelse.
- 51 En sådan forpligtelse følger hverken af selve den anfægtede afgørelse eller af en bestemmelse i fællesskabsretten, der har til formål at styre virkningen af denne afgørelse.
- 52 Hertil kommer, at der ikke er noget forhold i sagens akter, der gør det muligt at fastslå, at de kompetente italienske myndigheder ikke har et skøn eller råder over en beslutningskompetence for så vidt angår en sådan tilbagebetaling. Det forhold, at koncessionskontraktens artikel 20 synes at give udtryk for, at de nationale

myndigheder har til hensigt at overvælde de finansielle konsekvenser af enhver afgørelse fra Kommissionen, der vedrører fællesskabsstøtte, på sagsøgeren, er ikke tilstrækkelig til at godtgøre, at der er en direkte interesse, således som det kræves i artikel 230, stk. 4, EF.

53 De italienske myndigheders selvstændige beslutning om at betale sagsøgeren et beløb svarende til den fulde fællesskabsstøtte, der oprindeligt var planlagt, uden at afvente Kommissionens afgørelse på ansøgningen om forlængelse, skal ses som et indskud mellem den anfægtede afgørelse og sagsøgerens retsstilling.

54 Derfor er sagsøgeren ikke umiddelbart berørt af den anfægtede afgørelse.

55 Med hensyn til sagsøgerens argument om, at selskabet ikke på nationalt plan har adgang til en effektiv domstolsbeskyttelse, er det tilstrækkeligt at erindre om, at Retten ikke, blot fordi der muligvis ikke er adgang til at anlægge sag i henhold til national ret, kan overskride grænserne for sin kompetence i henhold til artikel 230, stk. 4, EF (Rettens dom af 5.6.1996, sag T-398/94, Kahn Scheepvaart mod Kommissionen, Sml. II, s. 477, præmis 50).

56 Endvidere må sagsøgerens argument om, at selskabets sag skal antages til realitetsbehandling, for at gøre det muligt for Retten at efterprøve, om Kommissionen har respekteret sagsøgerens ret til at blive hørt forud for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, forkastes. Det bemærkes i forbindelse hermed, at situationen i den foreliggende sag ikke kan sammenlignes med den situation, der var udgangspunktet for sagen, der gav anledning til Rettens dom af 6. december 1994 i sagen Lisrestal m.fl. mod Kommissionen (sag T-450/93, Sml. II, s. 1177, præmis 46 og 47, stadfæstet ved Domstolens dom af 24.10.1996, sag C-32/95 P, Kommissionen mod Lisrestal m.fl., Sml. I, s. 5373, præmis 28), som sagsøgeren har henvist til.

- 57 Sagsøgeren i den foreliggende sag er til forskel fra sagsøgerne i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Lisrestal m.fl. mod Kommissionen, ikke nævnt ved navns nævnelse i Kommissionens afgørelser vedrørende den omtvistede støtte. Den anfægtede afgørelse er baseret på processuelle grunde, der ikke har nogen sammenhæng med sagsøgerens adfærd, over for hvem der ikke påtales nogen uregelmæssighed, og afgørelsen pålægger ikke sagsøgeren en tilbagebetalingspligt. Derfor findes der ikke, som det var tilfældet i Lisrestal-sagen, der gav anledning til dommen i sagen Lirestal m.fl. mod Kommissionen, en direkte forbindelse, der kan give sagsøgeren en direkte interesse i at få den anfægtede afgørelse annulleret og en ret til at blive hørt forud for dens vedtagelse.
- 58 Sagen bør derfor afvises i henhold til procesreglementets artikel 114.

Sagens omkostninger

- 59 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 60 Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det også pålægges sagsøgeren at bære Kommissionens omkostninger i overensstemmelse med sidstnævntes påstand.

På grundlag af disse præmisser
kender

RET TEN (Anden Afdeling)

for ret:

- 1) Sagen afvises.
- 2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 6. juni 2002.

H. Jung
Justitssekretær

R.M. Moura Ramos
Afdelingsformand